

TARİHE GEÇMENİN YOLLARI

Aydınlık Gazetesi, 6 Temmuz 2020

Yıldırım Koç

Bir insan, adı en son anıldığında gerçekten ölmüş, denir. Galiba insan doğasının özelliklerinden biri de unutulmama isteği. Unutulmamanın çeşitli yolları var. Çok iyi bir iş yaparsınız, sizi unutmazlar. Ya da kötü bir iş yaparsınız.

Sendikacılıkta da hatırlanan iyi işler de vardır, kötü işler de. Benim gibilerin kendine görev kabul ettiği işlerden biri, başkalarının unuttuğu veya unutulmasını istedikleri konuları hatırlamak ve hatırlatmaktır.

ARTEMİS TAPINAĞI'NI YAKAN HEROSTRATUS

İzmir'in Selçuk ilçesinde (Efes'te) Artemis Tapınağı'nın kalıntıları var. Bu yapıya Diana Tapınağı da deniyor. Lidya krallarından Kroisos bu tapınağın yapımına başlatmış. İnşaat 120 yıl sürmüş ve İsa'dan önce 550 yılında tamamlanmış. Dünyanın 7 harikasından biri kabul ediliyor.

Adını unutturmamak isteyen Herostratus isimli bir kişi, İsa'dan önce 4. yüzyılda bu tapınağı yakmış. Bunun üzerine, Roma Senatosu'nda bu kişinin adının yazılı veya sözlü olarak anılmasını yasaklayan bir yasa ("damnatio memoriae": "hatıranın lanetlenmesi") kabul edilmiş. Herostratus'un adı günümüzde de anılıyor, ancak lanetlenerek.

ZEMZEM KUYUSUNA İŞEYEN ADAM

Arabistan'da da meşhur olmak isteyen bir adam varmış. Gitmiş, zemzem kuyusuna işemiş. Adını hatırlamıyoruz, ancak yaptığı iş, Ziya Paşa'nın bir beytiyle, kötü işler yaparak tarihe geçmek isteyenleri anlatmakta günümüzde de kullanılıyor. Ziya Paşa'nın beyti şöyle:

*Bevvâl-i çeh-i zemzemi la'netle anar halk
Sen kabe gibi kendini hürmetle benâm et*

Anlamı şöyle: Halk, zemzem kuyusuna işeyeni lanetle anar. Sen kendini Kabe gibi saygıyla meşhur et.

UNUTULMAYAN SENDİKACILAR

Bizim sendikacılık tarihimizde dürüstlüğüyle, çalışkanlığıyla, bilgisiyle, onurlu mücadelesiyle unutulmayan sendikacılar vardır. Bu insanların hataları olsa bile, belirleyici özellikleri onları unutulmaz kılar.

Bir de dürüst, çalışkan ve bilgili olmalarına karşın, hatalı bir davranışları yaşamlarına damga vurmuş sendikacılar vardır. Bu kişileri düşününce benim aklıma Sadık Şide gelir. Sadık Bey'i tanıma olanağım oldu. Bugüne kadar tanıdığım yüzlerce sendikacı içinde en bilgili, çalışkan ve disiplinli birkaç sendikacıdan biri olduğunu söyleyebilirim. Ancak ne yazık ki sendikacılık tarihine bu özellikleriyle değil, başka özellikleriyle geçti ve öyle anılıyor.

Sadık Şide 1967-1974 yılları arasında Türk-İş'e bağlı Şeker-İş Sendikası'nın genel başkanı, 1974-1986 döneminde de Şeker-İş Genel Başkan Yardımcısıydı. 1969 yılında Türk-İş Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi. 31 Ocak 1974 tarihinde Türk-İş Genel Sekreteri oldu ve bu görevini 13 yıl boyunca sürdürdü. Bu arada 1974-1975 yıllarında ve 1980-1983 yıllarında Sosyal Güvenlik Bakanlığı yaptı. İkinci bakanlık döneminde uluslararası sendikacılık hareketinin Türk-İş'e yönelttiği eleştiriler nedeniyle, bir süre genel sekreterlik görevinden izinli sayıldı.

1980-1983 döneminde askeri yönetim, halkımıza büyük zulüm uyguladı. Ayrıca 1982 yılında kabul ettirilen Anayasa, 1983 yılında kabul edilen sendikal mevzuat, yürürlükteki mevzuatta yapılan olumsuz değişiklikler, sendikal hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılması, Yüksek Hakem Kurulu'nun

toplu sözleşmelerdeki hakları ortadan kaldırması gibi uygulamalarla, işçi sınıfına da büyük bir saldırı gerçekleştirildi. Sadık Şide de bu süreçte sosyal güvenlik bakanı olduğu için, bu olumsuzlukların sorumlularından biri kabul edildi ve sendikacılık tarihine, olumlu özellikleriyle değil, bu baskı döneminin anılarıyla geçti. Keşke kendisini çok az sendikacıda bulunan olumlu özellikleriyle anıyor olabilseydik.

Günümüzde kıdem tazminatı hakkına yönelik büyük bir saldırı yaşanıyor. Bir sendikanın genel başkanı, sendikasının internet sitesinde ve facebook sayfasında, öngörülen değişikliklerin hiçbir hak kaybına yol açmayacağına ilişkin bir açıklama yaptı. Üyesi bulunduğu konfederasyon bu girişime cepheden karşı çıkarken bu genel başkanın tavrı son derece ilginç. Onun da sendikacılık tarihine nasıl geçtiğine varın siz karar verin.